


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра фізіології людини і тварин

Затверджено
на засіданні кафедри
фізіології людини і тварин
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 10 від 19.03. 2021 р.)

Завідувач кафедри 

Силабус з навчальної дисципліни
«Патологічна фізіологія»,
яка викладається у межах освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 014.05 -Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Назва курсу	Патологічна фізіологія
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра фізіології людини і тварин
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01Освіта / Педагогіка, 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Викладачі курсу	доцент кафедри фізіології людини і тварин, к.б.н. Мерлавський Володимир Михайлович
Контактна інформація викладачів	volodymyr.merlavskyy@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У VIII семестрі (вул. Грушевського, 4)
Сторінка курсу	https://bioweb.lnu.edu.ua
Інформація про курс	Дисципліну “Патологічна фізіологія” читають упродовж одного семестра студентам 4 курсу денної форми навчання, вона охоплює 120 год, з яких лекційні заняття – 20 год, практичні заняття – 20 год і самостійна робота – 80 год, та завершується заліком. Завдання дисципліни полягає у тому, щоб сформувати у студентів систему знань про необхідність збереження здоров'я людини у різні вікові періоди. Отримані знання є корисними для з'ясування двох основних питань: чому виникає хвороба і який механізм її розвитку?
Коротка анотація курсу	Програма вивчення дисципліни “Патологічна фізіологія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів-спеціальності 014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), викладання якої здійснюється у VIII семестрів обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою). Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи патофізіології. Загальні поняття про хворобу. Роль факторів зовнішнього середовища у патологічному процесі. 2. Типові патологічні процеси. 3. Патологічна фізіологія органів і систем. <p>У першому модулі розглядають загальні поняття про хворобу, реактивність організму, інфекційний процес, імунітет та алергію. У другому модулі вивчають основні закономірності виникнення запалення, патології терморегуляції, порушення обміну речовин. У третьому модулі розглядають патологічну фізіологію серцево-судинної, дихальної, травної, видільної систем.</p>
Мета та цілі курсу	Метою навчальної дисципліни є формування комплексу знань і компетентностей, що необхідні для розуміння типових патологічних процесів та механізмів розвитку патології органів і систем організму. Ціллю курсу є: ознайомити студентів із загальними поняттями про здоров'я і хворобу, патофізіологію клітини, роллю чинників зовнішнього середовища у патологічному процесі, про походження захворювань та механізми відновлення порушених функцій організму.
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література:</i> 1. Боднар Я.Я., Файфура В.В. Патологічна анатомія і патологічна фізіологія людини. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. – 494 с.

	<p>2. Патолофізіологія: в 2 т. Т 1. Загальна патологія: підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. / О. В. Атаман. – Вид. 2-ге. –Вінниця: Нова Книга, 2016. – 580 с.</p> <p>3. Патологічна фізіологія: Підручник для студентів вищих фармацевтичних навчальних закладів і фармац. факультетів вищ. мед. навч. закладів./ за ред.А.І. Березнякової та М.С. Регеди–Видання другедоп. та перероб. Львів, 2010. – 530 с.</p> <p><i>Додаткова література:</i></p> <p>1. Ганонг В.Ф. Фізіологія людини: Підручник. – Львів: БаК, 2002. – 784 с.</p>
Тривалість курсу	два семестри
Обсяг курсу	120 год, з яких 40 год аудиторних занять (лекції та практичні роботи) і 80 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>знати:загальні поняття про здоров'я і хворобу, патофізіологію клітини, роль чинників зовнішнього середовища у патологічному процесі, значення властивостей організму у походженні захворювань та механізми відновлення порушених функцій.</p> <p>вміти: характеризувати методи патофізіології, функціональні і морфологічні зміни, що виникають в організмі під час хвороби, пояснити суть найважливіших загальнопатологічних понять і процесів із позицій єдності структури і функції.</p>
Ключові слова	Патологічна фізіологія, здоров'я, хвороба, імунітет, запалення, реактивність, інфекція, алергія, авітаміноз, атрофія, аритмія, гіпоксія, патогенез.
Формат курсу	очний
	проведення лекцій, практичних робіт, консультації для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл. 1
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці VIII семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з фізіології людини і тварин
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, комп'ютерні програми і операційні системи, проектор, прилади.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Три змістових модулів: 60% максимальна кількість балів–60(три модулі по 20 балів); • Підсумковий тест: 40%; максимальна кількість балів – 40. <p>Залік студент отримує на підставі сумарного результату за модулі та задачі підсумкового тесту.</p>
Питання до модульних контролів (замірів знань)	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль І.</p> <p>1. Патологія як навчальна дисципліна. Короткий історичний нарис розвитку патанатомії і патфізіології. Методипатанатомії і патофізіології.</p> <p>2.Загальніпоняття про хворобу. Здоров'я і хвороба. Поняттяпропатологічнийпроцес і патологічний стан. Загальніпринципикласифікаці-</p>

	<p>ізахворювань.</p> <p>3. Роль факторів зовнішнього середовища у патологічному процесі. Соціальні і психічні причини захворювань.</p> <p>4. Значення властивостей організму у походженні захворювань. Роль спадковості, конституції і віку у патології. Старіння організму.</p> <p>5. Реактивність організму: види і механізми. Реактивність та інфекційний процес.</p> <p>6. Імунітет і алергія. Алергічні реакції. Автоімунні пошкодження. Алергія і анафілаксія.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2.</p> <p>7. Типові патологічні процеси. Запалення: види, етіологія, патогенез і морфологія. Схема розвитку запалення. Вплив нервової і ендокринної системи на запалення. Теорія запалення.</p> <p>8. Патологія терморегуляції. Переохолодження. Перегрівання. Пропасниця: причини, механізми розвитку, основні стадії. Значення гарячки для організму.</p> <p>9. Порушення обміну речовин. Порушення основного і енергетичного обміну. Голодування. Авітамінози. Ожиріння. Зневоднення. набряки і водянка. Утворення каменів і конкрементів. Порушення кислотно-лужної рівноваги.</p> <p>10. Основи патологічної фізіології тканинного росту. Атрофії і дистрофії. Пухлини: Особливості будови, ріст і розвиток. Канцерогенні фактори. Теорія розвитку пухлин.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3.</p> <p>11. Основи патології серцево-судинної системи. Розлади гемодинаміки. Порушення функцій провідної системи. Аритмії. Основні захворювання серцево-судинної системи.</p> <p>12. Патологія дихання. Компенсаторно-приспосувальні механізми при порушенні дихання. Показники недостатності зовнішнього дихання. Гіпоксія. Розлади тканинного дихання. Захворювання органів дихання.</p> <p>13. Патологія травлення. Основні причини недостатності травлення. Розлади функцій окремих відділів органів травної системи. Наслідки виділення різних відділів шлунково-кишкового тракту.</p> <p>14. Патологічна фізіологія нирок і сечовиділення. Ниркованедостатність. Порушення діурезу. Основні захворювання нирок.</p> <p>15. Патологічна фізіологія ендокринної та нервової систем. Загальна етіологія і патогенез ендокринних порушень. Розлади вищої нервової діяльності. Емоційні розлади.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Патологічна фізіологія»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
---------	------------------------------	---------------------------------	--	------------------

I модуль				
1	Патологічна фізіологія як навчальна дисципліна. Методи патанатомії і патофізіології.	Лекції – 1 год, самостійна робота – 8 год		1 тиждень
2.	Загальні поняття про хворобу. Здоров'я і хвороба. Класифікація хвороб.	Лекції – 1 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 4 год		
3	Роль факторів зовнішнього середовища у патологічному процесі. Соціальні і психічні причини захворювань.	Лекції – 2 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 8 год		1 тиждень
4	Значення властивостей організму у походженні захворювань. Роль спадковості, конституції і віку у упатології.	Лекції – 1 год, самостійна робота – 6 год		1 тиждень
5	Реактивність організму. Реактивність та інфекційний процес.	Лекції – 1 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 4 год		
6	Імунітет і алергія. Алергія і анафілаксія.	Лекції – 2 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
II модуль				
7	Типові патологічні процеси. Запалення: види, етіологія, патогенез і морфологія.	Лекції – 1 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
8	Патологія терморегуляції. Переохолодження. Перегрівання. Пропасниця.	Лекції – 1 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		
9	Порушення обміну речовин. Авітамінози. Ожиріння. Зневоднення.	Лекції – 2 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
10	Атрофії і дистрофії. Пухлини. Канцерогенні фактори.	Лекції – 1 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
III модуль				
11	Основи патології серцево-судинної системи. Розлади гемодинаміки.	Лекції – 1 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
12	Патологія дихання. Гіпоксія. Розладитканинного дихання. Захворювання органів дихання.	Лекції – 2 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень

13	Патофізіологія травлення. Розлади-функцій окремих відділів органів травної системи.	Лекції – 1 год, самостійна робота – 5 год		
14	Патологічна фізіологія нирок і сечовиділення. Ниркова недостатність. Порушення діурезу.	Лекції – 1 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень
15	Патологічна фізіологія ендокринної та нервової систем. Розлади вищої нервової діяльності.	Лекції – 2 год, практичні роботи – 2 год, самостійна робота – 5 год		1 тиждень

Автор



Володимир МЕРЛАВСЬКИЙ

«Погоджено»
Голова методичної ради
біологічного факультету

Віталій ГОНЧАРЕНКО

« 10 » 02 . 2021 р.

Гарант ОПП

Віталій ГОНЧАРЕНКО

« 10 » 02 . 2021 р.